

Jongeren ontsporen, dat weten we, maar wat houdt dat in?

Jongeren ontsporen, dat weten we. Maar wat houdt dat in. Daar ben ik 15 jaar geleden aan begonnen door in een praktijk met haptonomie en muziek en mensen te gaan helpen met bewustwording. Ik heb mijn zus geholpen en ben Erik en Marthe gaan helpen. Erik was ontspoord, het was heel zwaar om met hem om te gaan. Vooral toen we met elkaar gingen wonen hebben Marthe en ik moeten vechten om ons leven niet kapot te laten maken, een heel diep proces waar wij allebei niet voor wilden weglopen. Als Erik erbij is gaat alles stuk, kunnen we niet meer nadenken, ons concentreren, willen mensen niets meer met ons te maken hebben. Hij stoort en verstoort, dringt zich op en krijgt altijd medelijden van mensen, omdat wij het niet accepteren dat hij stoort. Heel zwaar voor ons om mee om te gaan.

Vrouwen zijn veel gevoeliger en communicatiever dan mannen. Dat verschil is echt enorm en dat mogen we niet meer ontkennen, want dan blijft alles doorgaan: vaccinaties, medicijnen, geweld, drinken, roken seks zonder liefde of verantwoordelijkheid. Dan mag alles, zijn er geen grenzen of normen, geen zingeving, geen aandacht voor jezelf en de ander, geen stilte, geen rust, is er zwijgen, alleen maar macht, geld, ego, angst, intimidatie, manipulatie, geen delen, openheid en liefde.

Erik heeft 6 jaar uit kwaadheid niets gezegd in huis. Ik had hem 3 jaar individueel begeleid en geschrokken wat hij allemaal had gedaan en meegemaakt. Ik had de eerste nacht voordat ik hem ontmoette een hele nacht niet geslapen. Dat had ik nog nooit meegemaakt. Altijd viel ik wel een keer in slaap. Maar het aparte was dat ik me heel helder voelde, zoiets als vasten, een bijzondere ervaring. Ik ben begonnen aan een onzichtbaar proces, wat ongelooflijk zwaar bleek te zijn. Ik was altijd doodmoe als Erik geweest was. Als Marthe was geweest niet. Ik heb wel heel voorzichtig moeten doen, maar er is heel veel vertrouwen opgebouwd, we konden toen nog niet zoals nu, maar toch ook al samenwerken. Erik bouwde, bleek achteraf, heel veel kwaadheid op. Vandaar dat ik doodmoe was, omdat het onbespreekbaar bleef en dat zou nog 15 jaar duren.

Toen we met elkaar gingen wonen heeft Erik 6 jaar gezwegen en zat hij liever boven dan iets te zeggen en al helemaal nooit toegeven dat hij iets niet goed deed of had gedaan. Hij had geen normen over alles, het was voor iedereen, maar vooral voor Marthe en mij 12 heel zware jaren, omdat wij echt iets willen met ons leven. Erik vocht voor zijn leugens en ik hield vast dat hij niet moest liegen. Maar leugens boven water krijgen is soms bijna niet te doen. Marthe voelde het altijd heel goed aan, we hebben elkaar helemaal nodig gehad om er niet aan onderdoor te gaan. Mijn zus wilde niet dat Erik werd tegengesproken. Dat was het patroon van mijn vader (mannen) altijd gelijk geven en mijn moeder (vrouwen, maar vooral moeders die heel veel doen in het gezin) mogen afbranden.

Toen ik verantwoordelijkheid en zorg op me nam, kreeg ik geen dankbaarheid, maar diezelfde kwaadheid en veel kritiek over me heen. Vaak onderhuids, niet openlijk, maar wel heel erg voelbaar. Mijn zus was heel kwaad op mij dat ik voor mijn moeder opkwam en niet wilde accepteren dat mijn moeder nooit serieus genomen werd. Mijn moeder had heel mooie opmerkingen zou nooit iemand afwijzen, ook Erik niet. Ik vind ook dat iedereen een kans, duizend kansen moet krijgen. Als Erik zelf niet wil, dan is dat aan hem, maar als hij blijft en iets met zijn leven wil doen, dan wil ik helpen. Maar het valt hem erg tegen en tegelijkertijd ook weer niet. Want hij weet wat hij allemaal heeft meegemaakt, maar ook wat hij heeft gedaan. Daar begint nu de tijd voor te komen om dat niet meer weg te stoppen.

Maar zoals heel veel mensen is hij ook alleen maar bezig geweest met doorgaan en nooit ergens bij stilstaan. Liever deed hij klusjes in huis dan over zichzelf nadenken. Mijn vader zei altijd: Zet hem toch de deur uit, als ik iets vertelde wat we meemaakte met Erik. Marthe kon helemaal niet tegen zijn praatjes en voelde het altijd als hij zijn kwaadheid wilde afreageren op ons. Dat patroon zit heel diep in hem en ik ben begonnen om die opgebouwde onkwetsbaarheid op losse schroeven te zetten. geen dankbare taak. Natuurlijk wil hij dat ook, net als de roker wil stoppen met roken, de alcoholist wil stoppen met drinken en we het teveel consumeren en eten willen minderen. Maar dat echt doen vraagt een wil en motivatie en zolang je liever onkwetsbaar wil zijn, komt er geen kwetsbaarheid. Als Erik dat wel doet, komt er rust. Maar daarna begint het weer van voor af aan. Uiteindelijk is hij degene die kiest wat hij wil, doorgaan of veranderen.

Onze huisarts zag het toen ze bij ons langs kwam en zei tegen Marthe: Zijn jullie wel veilig met Erik in huis? En wille jullie er wel mee doorgaan! Zij had ervaring met een broer die ontspoord was en herkende dat in Erik. Maar zij is de eerste die dat tegen ons zei. Wij leren om door te gaan en ons niet tegen te laten houden met ons leven door Erik. Iedereen heeft met Erik te doen, vindt hem zielig. Dat is heel moeilijk voor ons om mee om te gaan. Het wordt bijna niet herkend als je de moed hebt om iemand die ontspoord is te gaan helpen. Want voor je het weet lijkt ik degene die ontspoord is, komen alle ladingen bij mij terecht die niet van mij zijn. Mensen zien dat niet. Daarom kan er ook zoveel doorgaan, zoals de vaccinatie, je spuit gif in bij een baby en gaat gewoon weer verder naar de volgende, zonder ooit te hoeven nadenken.

Hetzelfde met medicijnen en alle onnatuurlijkheid. Erik had nooit over zichzelf nagedacht, geen normen ontwikkeld, geen geweten opgebouwd, herkende pijn doen niet. Hij wilde alleen maar zichzelf recht praten, want anders kwam alles naar boven wat hij gedaan heeft. Maar hij had niet door dat het tegen houden niet werkt en toegeven juist ruimte geeft voor het toelaten van pijn, ook zijn eigen pijn. Hij heeft zijn hele leven dingen gedaan, diep weggestopt en is doorgegaan.

Nooit achterom kijken en erop vertrouwen dat niemand hem ooit ter verantwoording zal roepen, iets zal vragen, moeilijk doet of vertellen dat hij vervelend doet of pijn doet. Vrouwen blijven mannen steunen, ook als ze seksueel misbruikt zijn. Het is zo normaal dat we het niet eens herkennen. Mannen kunnen daardoor ook weer heel ver gaan, voordat vrouwen ho! zeggen, of au!.

Mijn moeder roept nu au!. Dat is na 70 jaar pijn te hebben ontvangen. Mijn vader wil niet weten als mijn moeder zegt dat hij haar fysiek pijn doet of niet aardig is, dat hij vervelend doet. Als ze dat zegt is mijn vader heel geïrriteerd. Hij heeft toch het beste met haar voor en praat net zolang op haar in tot ze niets meer zegt. En ze zegt al bijna niets meer. Ze zwijgt bijna de hele tijd, omdat ze te moe is, maar ook omdat ze dat nog heeft, ze daardoor meer in haar waarde en in haar kracht blijft. Dat is weer een heel ander zwijgen dan van mannen. *'Zwijgen is voor daders'* is de duidelijke titel van een boek dat geschreven is door een Belgische vrouw, die in een seksueel netwerk heeft gezeten in de tijd van Dutroux, die meisjes had vermoord.

Vrouwen doen de communicatie, zorgen voor contact. Erik ziet dat nu ook meer, omdat Marthe en ik dat niet (meer) doen. Daardoor kan hij veel meer ervaren dat hij zelf eigenlijk niets doet en ooit heeft hoeven doen voor het contact. Iedereen deed het voor hem en dat is zo vanzelfsprekend dat weer niemand dat door heeft. Pas als dat jaren doorgaat begint er bij sommige mensen iets op te vallen. Maar éénmalig, of een paar keer daar doet niemand moeilijk over. Erik heeft wel eens een vriendin gehad die niets meer met hem te maken wilde hebben, dat weet hij nog heel goed. Daar kwam wel iets naar boven, maar dan was het al gebeurd en verder niets veranderd. Zo kon het zijn leven doorgaan.

Erik praat niet. Marthe en ik zijn al weer weg naar mijn moeder als hij nog niets heeft gezegd. Maar zeggen Marthe en ik nu: Het is nu aan hem. Ik heb echt 15 jaar lang alles voor hem gedaan. Hij wilde blijven, hij had geen geld, kon altijd leven van wat wij voor hem deden. Marthe doet onze, dus ook zijn administratie, ik had een huis, mijn zus had een uitkering. Ik zorgde voor eten, het iedereen bij elkaar brengen, muziek maken, rauwe biologische voeding gaan eten, biologische kleding. Met elkaar zorgden we dat ons huis energie neutraal werd. Ik nam het op me om ervoor te zorgen dat er enigszins een communicatie op gang kwam met Erik en met mijn zus. Allebei zwegen ze en konden dat de hele dag doen. Maar voor het slapen regeerden ze dan hun kwaadheid (daarover) af, waardoor ik niet kon slapen. Gelukkig zag Marthe dat en is ze gaan helpen dat dat niet meer ging gebeuren. Marthe en ik hebben elkaar heel erg nodig gehad en heel steun aan elkaar gehad. Daar is een hele mooie en bijzondere samenwerking door ontstaan.

Erik deed liever klusjes in huis, dan aan zichzelf toe te komen. Daar is hij nu wel mee bezig. Maar voordat mannen openlijk aan zichzelf gaan twijfelen of door hebben dat ze anderen pijn doen, kan heel lang duren.

Want vrouwen zijn gewend om heel veel op te vangen en te accepteren. Totdat het niet meer gaat en dan is het te laat, dan gaan mensen scheiden. Relaties gaan uit elkaar omdat er niet gepraat wordt over de moeilijkheden. Alles gaat goed, moet vooral goed gaan tot het mis gaat. Ik ben begonnen om juist wat er niet goed voelt aan te kaarten en daar mee door te blijven gaan. Dan komt er ruimte en kan er iets veranderen.

En er moet veel gebeuren. We zijn echt met ons allen helemaal de weg kwijtgeraakt, door alles maar goed te praten en goed te vinden: vaccinaties, oorlog, geweld, huilende en schreeuwende baby's, vervolgens pijn weggestopt moet worden, niet praten, geen ruimte voor je gevoel, verdriet, emoties, thuis niet op school niet, alleen maar presteren, sporten, op vakantie gaan, afleiding zoeken in harde muziek, onrust, drank, roken, eten, op vakantie gaan, seksualiteit zonder liefde, gevoel en contact. Echt praten en vragen durven stellen wat doe je met elkaar, inspireer je elkaar om een beter mens te worden of laat je het erbij zitten. Dat moet vooral van vrouwen komen, want mannen vinden het wel makkelijk om vanzelfsprekend aandacht te krijgen, vanzelfsprekend en bij voorbaat al geprezen te worden zonder daar zelf maar enige moeite voor te hoeven doen.

Net als mijn vader die door iedereen geprezen wordt en medelijden krijgt dat hij een dementerende vrouw heeft, die nu op de gesloten afdeling van een verzorgingshuis zit terwijl haar dochter eigenlijk niets mag doen voor haar moeder en zeker haar niet in huis nemen en dag en nacht voor haar zorgen, zodat het onnodig lijden en eenzaam zijn, overdag maar vooral ook 's nachts stopt. Maar mijn moeder is helemaal niet dement zeggen meer mensen, die met haar, Marthe en mij meeleven.

De vraag blijft: 'Waar sta je in het leven?' 'Durf je en wil je je gevoel volgen, tegen gangbare opvattingen ingaan en zelf ontdekken en voelen wat klopt en wat niet klopt, wat je fijn vindt en wat niet?'. Dat vraagt openstaan, twijfels toelaten en vooral praten over alle moeilijkheden. Als we moeilijke ervaringen niet weg stoppen, maar delen, zodat ze er helemaal mogen zijn, kunnen we ze verwerken en worden het juist belangrijk ervaringen waar we heel veel van kunnen leren. Als we weten hoe het niet moet, worden we sterker en verlangen we er steeds meer naar te doen wat we wel willen in en met ons leven.

Marthe en ik zijn heel blij met alles wat we meemaken, ook de moeilijkheden. Maar dat is zo omdat we de hele dag overal over kunnen praten en overleggen. We weten allebei dat we het alleen nooit gered en gekund zouden hebben wat we nu aan het doen zijn. Maar dat is ook niet de bedoeling.

Hoe meer samenwerking hoe groter de vreugde en de uitstraling,